

ایتمن در اورشلیم

گزارش در باب ابتغال شر

نویسنده: هان آرنت

مترجم: نورا شمس

WWW.Ketab.ir

سرشناسه: آرنت، هانا، ۱۹۰۶ - ۱۹۷۵ م.

Arendt, Hannah

عنوان و نام پدیدآور: آیشمن در اورشلیم، گزارشی در باب ابتدال شر /

نویسنده هانا آرنت؛ مترجم زهرا شمس.

مشخصات نشر: تهران: برج، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۳۷۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۴۷۷-۳-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی:

Eichmann in Jerusalem; a report on the banality of evil.

موضوع: آیشمان، آدولف، ۱۹۰۶ - ۱۹۶۲ م.

Eichmann, Adolf

موضوع: قتل - یهودیان، ۱۹۳۹-۱۹۴۵ م.

Holocaust, Jewish (1939-1945)

موضوع: محاکمه - جنایات - بیت المقدس

War crime trials - Jerusalem

شناسه افزوده: شمس زهرا، ۱۳۰۷ - مترجم

ردیف: DD۲۴۷

رده بندی رزینی: ۳۴۱/۴۱

شماره کتابشناسی ملی: ۶۷۵۰۲

آیشمن در اورشلیم

گزارشی در باب ابتدال شر

نویسنده: هانا آرنت

مترجم: زهرا شمس

ویراستار: مریم خدادادی

مدیرهنری: فرشاد رستمی

صفحه آرا: نسیم نوریان

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه

چاپ اول: ۱۳۹۹

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۴۷۷-۳-۸

نشر
BORJ

آدرس: تهران، میدان فاطمی، خیابان بیستون

کوچه‌ی دوم الف، پلاک ۳/۱، واحد دوم غربی.

سندوق پستی: ۸۸۹۹۸۶۲۲ | تلفن: ۱۴۳۱۶۵۳۷۶۵

• همه‌ی حقوق چاپ و نشر انحصاراً برای نشر برج محفوظ است.

• نشر برج شاخه‌ی بزرگسال نشر هوبا است.

• هرگونه استفاده از متن این کتاب، فقط برای نقد و معرفی و در

قالب بخش‌هایی از آن، مجاز است.

فهرست

یادداشت مترجم	۹
پیشگفتار. تکفیر هانا آرنه	۱۳
یک. سرای عدالت	۲۳
دو. متهم	۴۷
سه. متخصصی در باب مسئله‌ی یهود	۶۵
چهار. اولین راه‌حل: اخراج	۸۰
پنج. راه‌حل دوم: تجمیع	۱۰۳
شش. راه‌حل نهایی: کشتار	۱۲۱
هفت. کفرانسی وانزه، یا پونتیسوس پیلاتس	۱۵۵
هشت. نظایر یک شهروند قانون‌مدار	۱۸۳
نه. اخراج‌کنندگان آلمان، اتریش و ممالک تحت‌الحمایه	۲۰۱
ده. اخراج‌ها از اروپای غربی؛ فرانسه، بلژیک، هلند، دانمارک، ایتالیا	۲۱۳
یازده. اخراج‌ها از بالکان - یوگوسلاوی، بلغارستان، یونان، رومانی	۲۳۵
دوازده. اخراج‌ها از اروپای شرقی: لهستان و اسلواکی	۲۵۱
سیزده. مراکز کشتار در شرق	۲۶۵
چهارده. شواهد و شهود	۲۸۱
پانزده. حکم دادگاه، تجدیدنظرخواهی و اعدام	۲۹۷
سخن آخر	۳۱۹
کتابشناسی	۳۴۹
نمایه	۳۵۳

یادداشت مترجم

کتابی که در دست دارید، با تأخیری قریب به شصت سال به دست مخاطب فارسی زبان می‌رسد، اما رنگ‌وبوی ذهنی ندارد. اغلب مسائل و پرسش‌هایی که هانا آرنت در گزارش خود از محاکمه‌ی آدولف آیشمن یک‌سوم از مأموران ارشد رژیم نازی در اجرای سیاست راه‌حل نهایی، به بحث می‌پردازد هنوز پیش روی ماست و پاسخ درخوری نیافته است. آرنت، به پشتوانه‌ی نظریاتی که قبلاً ر عناصر و خاستگاه‌های حاکمیت توتالیتار مطرح کرده بود، در این کتاب از «نظریه‌ی ظهوری سخن می‌گوید که نه از خبث‌طینت فرد، بلکه از هزارتوی بوروکراسی در قرن سیزدهم می‌گیرد، جنایات هولناک و فراگیری که خلاف جرائم عادی، تحت حمایت قانون انجام می‌شوند، قدرت افسارگسیخته‌ای که اطاعت از آن ضامن بقای شهروندان و زمینه‌ساز پیشرفت شغلی و اجتماعی آن‌هاست، اما وجودشان را از اندیشه و وجدان تباری می‌کنند. در این شرایط، هر فرد عادی می‌تواند دست به جنایت بزند بی‌آنکه حتی احساسی به معنای آثار هولناک عمل خود «فکر» کند یا به «داوری» افعال خود بنشیند. تفسیری که آرنت از شخصیت آدولف آیشمن در گزارش خود ارائه کرد مبتنی بر همین اندیشه بود و فرض رایج «هیولا» بودن شخصیت‌هایی مانند او را عمیقاً به چالش می‌کشید. از سوی دیگر، رهبران اسرائیل قصد داشتند با ربودن و محاکمه‌ی آیشمن به‌عنوان «مغز متفکر دستگاه کشتار رژیم نازی»، اسرائیل را تنها ملجأ و دادخواه حقیقی

یهودیان جهان جلوه بدهند، اما تأکید آرنت بر ایرادات اساسی این «دادگاه نمایشی» و پشتیبانی او از ایده‌ی محاکمه‌ی آیشمن در یک دادگاه بین‌المللی، شیرازه‌ی برنامه‌ی اسرائیل را تا حد زیادی از هم گسیخت.

علاوه بر این، آرنت در خلال گزارش خود، بُعد نسبتاً ناشناخته‌ای را از نقش «شهرهای یهود» در هولوکاست ارائه کرد که به‌رغم گذشت بیش از نیم قرن، همچنان حائز اهمیت است و اشاره به آن می‌تواند گوینده را در مظان اتهام رایج «یهودستیزی» قرار بدهد. او معتقد بود فساد و سقوط اخلاقی تمام عیار رژیم نازی، مانند ویروسی خاندان سوسیال دموکرات‌ها در آلمان و مردمان سایر کشورهای اروپا، بلکه حتی جوامع یهودی را نیز مبتلا کرد. چنان‌که رهبران یهودی تصور می‌کردند همکاری با نازی‌ها راهکاری ناخوشایند اما لازم برای نجات یهودیان است. همان‌طور که آموس ایلون (در پیشگفتار کتاب حاضر) اشاره کرده، پرداختن به این موضوع آرنت را آماج حملات گسترده، به‌خصوص از سوی صهیونیست‌ها، قرار داد. حتی چند نفر از دوستان قدیمی آرنت، نقد او به‌عمل درآمد. بران یهودی را مقصر شناختن و تخطئه‌ی قربانیان تلقی و با او قطع رابطه کردند. صهیونیست‌های تثبیت اصول و تحقق اهداف درازمدت خود، لاجرم تنها پذیرا و مبلغ روایتی از تاریخ بود که یهودیان را «قربانیان ازلی و ابدی» نشان بدهد، پس جای تعجب نداشت که هواداران آرنت، از آرنت - زنی «یهودی» که سال‌ها پیش راه خود را از آنان جدا کرده بود و آخرین می‌خواست روایتی واقعی و بدون جانب‌داری از تاریخ هولوکاست به دست بدهد - دست‌برسازند و علیه او اعلام جنگ کنند.

طی دهه‌های اخیر، عنوان فرعی این کتاب یعنی «ابتدال شر» در دربار مباحث سیاسی به کار برده شده که حتی راه خود را به زبان عامه و روزمره نیز گزیده است. درعین حال، فراهم‌نبودن ترجمه‌ی فارسی آیشمن در اورشلیم و نقل قول‌های پراکنده از جای جای کتاب، باعث شده است که این اصطلاح بسیاری اوقات در معنا و بستر صحیح خود به کار نرود و بعضاً مصادره به مطلوب شود. آرنت پس از ارائه‌ی گزارش مفصل خود از روند شکل‌گیری و اجرای «راه‌حل نهایی» و تحلیل شخصیت آیشمن و نقش دقیق او در این روند، عبارت «ابتدال شر» را به‌عنوان جمع‌بندی، در آخرین جمله از آخرین بخش گزارش خود به کار می‌برد. پس طبیعی است که

درک دقیق مقصود او جز با خواندن کل گزارش ممکن نیست. امیدوارم انتشار این ترجمه، گام نخست در این مسیر باشد.

در خصوص متن، توضیح یک نکته لازم است: کلمات یا عبارات داخل قلاب [...] اضافات نویسنده‌اند و در متن انگلیسی نیز داخل قلاب آمده‌اند، اما کلماتی که بعضاً داخل آکولاد {...} می‌بینید، اضافات شکلی مترجم‌اند که تنها با هدف تسهیل خواندن متن افزوده شده‌اند.

این نشریه برج متشکرم که بالاخره فرصت انتشار این کتاب را فراهم کرد، آن هم با احتیاط به کپی‌رایت. از ماهان سپهری‌فر، مریم خدادادی، محمدمصطفی بیات، زوبین سعیدی و امیر انصرائی‌منش هم ممنونم که هریک، ترجمه را از زاویه‌ی دید خود خوانند و با دقت نظرشان به بهبود کیفیت آن کمک کردند.

زهرا شمس